

W niektórych kopalniach brali się znowu na inne sposoby. W kopalni Fryderyka zapowiedziano nagle górnikom, znanym ze stałych przekonań religijnych, na dzień wyborów dłuższą pracę w kopalni, t. zw. dwunastogodzinną szychlę od 6 rana do 6 godziny wieczorem. Kiedy zaś biedny robotnik uskarżał się, iż pod takimi warunkami nie będzie mógł spełnić obowiązku wyborczego, odpowiedziano mu, że dzieje się to z woli dyrektora, kto zaś na pracę tak długą się nie zgodzi, ten niezwłocznie „urlop“ dostanie. Co zaś w owych okolicach i stosunkach wyraz „urlop“ znaczy, pośrednio objaśnia nam oświadczenie jeneralnych dyrektorów hr. Henckla Donnersmarka i hr. Schafgotscha, że górnicy i hutnicy, którzy z powodu wyborów utracą zatrudnienie lub będą musieli znosić jakiegokolwiek prześladowanie, znajdą stałe zajęcie w kopalniach i hutach obudwóch wspomnianych panów.

Że mimo takiej tyranji i istotnego urągawiska z prawnie wolnych wyborów, postowie centrum tysiącami głosów przeciwników zwyciężyli, wszelkiego uznania jest godne, sprawiedliwość przyznać też może, że miasta, gdzie są samodzielniejsze pod pewnym względem żywiły, tą razą żywy bardzo udział wzięły w wyborach na korzyść frakcji centrum.

W powiatach: pszczyńsko-rybnickim wybranym został ks. radca Mueller z Berlina, w raciborskim hr. Saurma-Jeltsch z Tworkowa, w głubczyckim hr. Nayhauss-Cormons z Władymina, w prądnickim hr. Stolberg-Stolberg z Jakubowie, w powiatach niemodlińsko-grotkowskim hr. Praszma, a wreszcie w niskim powiecie ks. radca Horn z Nisy.

W obwodach wyborczych w końcu wymienionych wybrano prawie bez żadnej walki i agitacji kandydatów centrum; kandydaci innych stronnictw, dla formy tylko ogłoszeni, otrzymali zaledwie po kilkaset głosów.

Posłom zaś z centrum, którym lud górnośląski w całym zaufaniu swe głosy oddał, przypomina „Dz. Poznański“, ażeby pomni na szlachetną dewizę frakcji swej: „za prawdę, wolność i sprawiedliwość“, w miarę tego przy każdej sposobności głosowali, a zasłużą sobie przez to na wdzięczność polskiego ludu Górnego Szląska i na uznanie każdego sprawiedliwego człowieka.

Emigracja żydów.

Wychodźstwo żydów do Ameryki z małych miasteczek Litwy i Rusi raptownie wstrzymanem zostało. Jak każda rzecz wywołująca zrazu zbyt wielki zapał, wiele hałasu i wrzawy, nagle obojętniejsze i upada, tak się też stało i z emigracją żydowską. Jakby zimną wodą oblani, oprzytomnieli izraelici ze swych pierwotnych uniesień, i prąd emigracyjny zatrzymał się w pozycji wyciekającej. Pokazało się bowiem, że ta obiecana ziemia, do której tak się tłumnie wszyscy garnęli, obfituje w taką samą nędzę, podobnież złości i matactwa, jak i nasz kraj ubogi. Cudowna manna, którą się żywił lud izraelski na puszczy, nie spada tam dla zgłodniałych z nieba. Pierwsi żydowscy przybysze do Ameryki znaleźli łatwy i spokojny kawał chleba, a nawet niektórzy dorobili się znacznych fortun, lecz gdy zachęcona tym przykładem zaczęła ze wszystkich stron napływać ludność żydowska do Nowego Jorku i innych miast portowych, i płynęła tak nieprzerwanie lat kilka z rzędu, urządzone naprędce komitety izraelskie w różnych miastach Stanów Zjednoczonych nie mogły nastarczyć ani pracy, ani miejsca, ani wsparcia. U drzwi głównego nowojorskiego komitetu: „Hebrew Emigrant Aid Society“ tłumy ludzi zgłodniałych wołały o pracę, o chleb lub środki na powrót do kraju. Okropne sceny odgrywały się nieraz, połączone z przekleństwami, jakie ciskano na komitety i ich przywódców.

Wielu bowiem emigrantów wywędrowało z namowy różnych figur, uwijających się niemal we wszystkich guberniach zachodnich i południowych, a mianujących siebie agentami centralnego komitetu izraelskiego w Nowym-Jorku. Wielu naszych żydków dało się skusić i sprzedałszy całe swe mienie, wyruszyło za ocean po złote runo. Rozczarowanie potem było okropne. Zresztą wychodźcy wynieśli z sobą wiele właściwych sobie wad i nałogów, które tu u nas tolerowane i przez policję często niedostrzegane, okazały się całkiem niepraktycznymi na ziemi amerykańskiej. Nadto komitety izraelskie wśród chaosu intryg i nieporozumień, nie mogąc rozmieścić wciąż przybywających po miastach, wielu wysyłały do zakupionych kolonij, zalecając uprawę roli tym, którzy z natury swej wstręt nieprzezwyciężony do tego rodzaju zajęcia czują. By nie umrzeć tam z głodu, niektórzy musieli

brać się do sochy, a raczej najprzód do karczówki przeznaczonego im gruntu. Ztąd powstało kilka kolonij czysto żydowskich: Nowa Odesa w Oregonie, Montefiore w Kanzasie i Wekoler w Dagocie. Wielu z tych nowokreowanych gospodarzy rzuciło zajęcie swoje, oddając się ulubionemu handlowi wszystkim i niczem specjalnie, dopomagając sobie spekulacjami nie zawsze z prawem zgodnemi. Ci, co mieli środki na podróż, zaczęli wracać do kraju.

Wzajemność socjalistów francuzkich z niemieckimi.

Wynik wyborów do parlamentu niemieckiego w Alzacji i Lotaryngji (które wybrały 14 opozycjonistów), obudził w kołach paryskich wielkie nadzieje i wywołał najżywszą radość. Dzienniki republikańskie cieszą się, iż wybrano 14 kandydatów, protestujących przeciw wcieleniu tych krajów do Niemiec, a szczególnie radują się z wyborów w Metz, Mühluzie i Strasburgu. Klucze się jakiś demonstracja przed posągiem miasta Strasburga na placu Zgody, i w tym celu zwołują różne wiece. Dollfussowi, Kahlemu i Antoinowi przesłano telegraficzne życzenia. W celu okazania niemieckim socjalistom sympatii i zadokumentowania solidarności w sprawie socjalnej rewolucyjnej dzienniki drukują odezwę do socjalistów francuzkich, wzywając ich, aby pieniądze wsparli braci niemieckich i pomogli im pokryć koszty agitacji wyborczej. — Stowarzyszenie „Fédération socialiste révolutionnaire du centre“ na ostatnim zgromadzeniu w Roubaix postanowiła wspomóc w drodze subskrypcji robotników niemieckich w walce wyborczej przeciwko kapitalizmowi Bismarcka połączonemu z kapitalizmem Ferrego. Tekst uchwały brzmi dosłownie: „Zważywszy, że niemiecka demokracja socjalna w kształcie, jaki przybrała na swych kongresach i w przeciagu piętnastoletniej walki politycznej, dąży do tego samego celu, co francuscy rewolucjonści socjalni, zważywszy, że francuzka burżuazja przez organ swego rządu uzupełniła alians policyjny, jaki ją zawsze łączył z burżuazją niemiecką, nowym aliansem na polu handlowym i spekulacyjnym w Afryce i Azji, zważywszy dalej konieczność odpowiedzenia tym klasom wyzyskującym z tej i tamtej strony Wogezów pod przewodem Bismarcka i Ferrego zatwierdzeniem porozumienia istniejącego między proletarjuszami obu krajów, fédération du centre robotników na swem posiedzeniu dnia 24go października ze względu na blizkie wybory w Niem-

Małżeństwo z miłości.

Nowela GYP'A.

(Ciąg dalszy.)

— Intryguje mnie jego niedźwiedzia mość!
— A Dyanie to wszystko jedno! Patrz tylko na nią! Ona nawet nie myśli słuchać tego co my sobie szczebioczymy! Patrz!

W istocie Dyana, z wzrokiem w dal wpatrzonym, zdaje się jakby myśla o sto mil odbiegła od rozmowy.

Stefania wstrząsa nią, mówiąc:

— Dyanko! Cóż znowu! Ciągłe w chmurach!

Dyana drży, jak gdyby ze snu zbudzona i odpowiada:

— To prawda! Coż chcecie, muszę rzeczywistość, której nie ma, zastępować marzeniem!

— Aż przyjdzie chwila, kiedy marzenie zastąpi rzeczywistością! O! ja to znam! i ja czasem marzyłam, czekając, aż będę miała co lepszego do roboty!

— Co tam ty, ty masz posag duży! Ja to co innego, ja mam tylko trzykroć.

— Co prawda, to prawda, że trzykroć sto tysięcy franków całego majątku, a przytem chęć kochania swego przyszłego męża, to nie są wcale łatwe warunki do wyjścia za mąż!

— Nieprawdaż! — rzecze Dyana, przymykając do połowy swe sfinksowe oczy. To też ja pewno wcale za mąż nie wyjdę.

— Zaręczam ci jednak, że widuję kobiety, które są bardzo szczęśliwe, chociaż mężów swoich nie kochają. Doprawdy. Lubi się zabawy, świat, życie, wychodzi się, bywa się dużo. Świetne toalety, bale.

— Dla mnie nic nie zastąpi miłości, o pie-

niądze nie dbam wcale, fantazyj i kaprysów nie mam. Jakkolwiek żyję otoczona względnym zbytkiem, przyzwyczałam się jednak do wielkiej prostoty. Nasza rodzina jest tak liczna, że rodzice moi mogą dać dzieciom zaledwie bardzo skromny posag.

— Biedna Dyanka!

— Zresztą czuję się szczęśliwą... nie mam wcale gwałtownej ochoty wyjścia za mąż... jestem potrzebna dla rodziny...

— A jednak, gdybyś pokochała kogo?...

— Gdybym go pokochała... i gdyby ten ktoś chciał mnie... tobym za niego wyszła.

— Słuchaj, ja ci powiem w sekrecie... Wiem dobrze że Henryk de Bruges oświadczy się o ciebie... Zawróciłaś mu głowę... Jest przystojny, elegancki, ale cóż, ma zaledwie cztery czy pięć kroć sto tysięcy majątku...

— Pan de Bruges nie podoba mi się — rzecze zimno Dyana.

No, widzicie same, że jestem zrezygnowana grać do końca rolę kopciuszka i nie skarzę się wcale... Nie troszczcie się więc o mnie i nie ubolewajcie nademną... będę szczęśliwa szczęściem waszem, szczęściem moich najbliższych... i to mi wystarczy.

II.

Od dawna też już zdaje się, jakoby panna de Volo porzuciła wszelką myśl o zamażpójściu. Odrzuciła kilka bardzo pięknych partyj — jednej po drugiej — a jej przywiązanie do rodziny wzrosło jeszcze bardziej. Nie pozbywając się elegancji, która przebija się zawsze w formie i kroju ubrania — prawie zakonną okazuje skromność i prostotę. Pamiętać przytem należy, że Dyana de Volo, przez matkę należy do najszlachetniejszych z pomiędzy szlachetnie urodzonych rodzin, zamieszkujących przedmieście Saint-Germain,

przez ojca zaś do świata... o wiele więcej ruchliwego i żywego. W obu tych sferach otacza Dyanę aureola ogólnego uznania.

— Czy znacie Dyanę de Volo?

Takie pytanie jest ciągle na ustach matek i ojców rodzin, tancerzy, młodych panien, artystek i mężatek.

Wszystkie matki chciałyby ją widzieć żoną swego syna, lub przyjaciółką córki i co najdziwniejsza, pomimo swej zadziwiającej piękności, lubiana jest wielce przez kobiety. Zapał czy brak kokieteryj u niej, odbiera im obawę konkurencji a skromność w zachowaniu się rozbraja najmniej nawet przyjazne babki rodzin.

Panna de Volo jest aniołem poświęcenia, wzorem córek i sióstr, perłą gospodyń domu. Wstaje o siódmej rano, nawet wtedy, kiedy do piątej prowadziła kotyljona i zajmuje się domem. Dogląda służby, asystuje przy budzeniu i wstawaniu braciszków i siostrzyczek; ubieraniu się ich i śniadaniu przyduje, chłopców potem sama oddaje nauczycielowi, a dziewczątka guwernantce; z termometrem w ręce sprawdza i reguluje temperaturę sal nauki i zabawy, w apartamentach rodziców pilnuje porządku, zagląda do bieżni a nawet i do kuchni, pisze listy w imieniu matki nieco roztargnionej i mało rozważnej damy, która zresztą tak się już przyzwyczała do podlegania dyrekcji swej córki, że nie byłaby zupełnie w stanie sama sobą powodować.

Zresztą pani de Volo nie mogła zrobić nic lepszego, jak zdać się we wszystkim na Dyanę, gdyż sąd ma zdrowy i zdanie wytrawne we wszystkim. Celuje ona w narzuceniu innym swojej woli, tak, iż są przekonani, że to ona właśnie poświęca się dla spełnienia ich najdrobniejszych życzeń.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

ezech, ze względu na stan obleżenia, jaki od roku 1878 ciąży na socjalistach niemieckich, uchwaliła wspomagać tychże socjalistów na polu wyborów przeciw kapitalistom niemieckim i ich cesarskiemu sojusznikowi. W tym celu otwiera federacja subskrypcją i apeluje do wszystkich ze szowinizmu wyleczonych robotników, nieprzyjaciół swego jedynego wroga, pracodawcy. Dodaje wreszcie, że pomoc ofiarowana niemieckim socjalistom jest tylko pierwszym krokiem do umiędzynarodowienia rewolucyjnych dążeń i prądów proletariatu całego świata.

Nowe prześladowania w Królestwie.

Z Warszawy piszą do *Dziennika Pozn.* dnia 3 b. m. Od kilku tygodni stosunki nasze w dziwnym znajdują się naprężeniu. Władze rządowe, jakby korzystając z apatycznego zachowania się ludności w czasie pobytu cara w Polsce, rozpoczęły akcję prześladowania na szeroką skalę.

W istocie, więcej biernem nie mogło być żadne społeczeństwo, jak było nasze podczas wizyty carskiej. — Czyśmy czemkolwiek zaznaczyli nasze bole i troski, czyśmy choć raz poskarżyli się na krzywdę i ucisk, czyśmy w ogóle postawili choć jeden krok polityczny? Wprawdzie usuwali się starannie od udziału w uroczystościach, wprawdzie milczeniem stwierdziliśmy niesprawiedliwość naszych losów, ale też tylko milczeniem! Zresztą, kto wie czy nie lepiej się stało, żeśmy poprzestali na politycznym milczeniu i abstynencji. Wszakże bowiem jedynym odezwanianiem się politycznym — jakiegoś karjerowicza ze szlachty łomżyńskiej — bezczelnie przed carem skłamało, żeśmy się w niewoli nauczyli języka rosyjskiego!

Smutne, pogrzebiające wspomnienie! Rząd zachował je w pamięci i dziś na każdym kroku przypomina nam, że jesteśmy w niewoli. Przedewszystkiem od chwili wyjazdu cara stanowisko Hurki w kraju zdaje się być wzmocnionem — może chwilowo, ale w każdym razie bardzo dla nas dotkliwie. Ten sam generał Hurko, który tak niedawno zajmował się tylko sprawami militarnymi, obecnie zęśrodkowuje w swem ręku najdrobniejsze sprawy administracyjne, poczawszy od cenzury, przez samego Hurkę denerwowanej, a skończywszy na Unicach, z nową gwałtownością uciskanych. Nie ma prawie żadnej instytucji publicznej, nie ma żadnego objawu, którychby Hurko nie brał pod ścisły dozór administracyjny. Atmosfera życia naszego staje się tak duszną, że w jej ciasnocie można tylko wegetować.

Szczególną gorliwość rozwijał rząd w celu ostatecznego zabicia unji. Niedawno pisałem wam o świeżo podjętej walce z bractwami religijnymi, obecnie zaś wyszedł ukaz wzbraniający księzom spowiadać kogokolwiek bądź osobiście im nieznanego! Jedno z takich rozporządzeń wydane przez naczelnika powiatu siedleckiego majora Gołowińskiego do proboszczów katolickich w tymże powiecie, wpadło mi w ręce, przytaczam więc je w przekładzie ścisłym.

„Najjaśniejszy Pan, przychyłając się do najpoddańszego wniosku pana ministra spraw wewnętrznych o pożytku z przywrócenia skasowanego w roku 1862 rozporządzenia b. komisji rządowej spraw wewnętrznych i duchownych, z dnia 28 maja 1860 roku, które wzbraniało duchowieństwu katolickiemu przyjmować do spowiedzi osoby nieznanego, z obcych parafij, dopóki osoby te nie złożą świadectwa zezwalającego od właściwego proboszcza i przez to nie stwierdzą w obec księdza spowiadającego, że należą do wyznania rzymskokatolickiego — w dniu 8 listopada 1875 roku najwyższej rozkazał raczył: zakazać duchowieństwu katolickiemu (łacińskomu) przyjmować do spowiedzi i komunji osoby nieznanego. O takiej woli monarszej w czasie właściwym i sposobem urzędowym ogłoszonej (?), mam honor zakomunikować waszej świątobliwości. Naczelnik powiatu major Gołowiński“.

Zbytecznym byłoby wyluszczać wszystkie fałszywe, w odevie tej zawarte, dość powiedzieć, że owa „wola monarsza“ nigdy znana nie była i dopiero dziś powołują się na nią okólniki naczelników powiatowych oraz, że zakaz powyższy jest jednym z owoców narad, odbytych przez wysadzoną niedawno do spraw unickich komisję. Wkrótce zapewne dowiemy się o innych jeszcze tego rodzaju owocach.

I cóż na to pogwałcenie sakramenta spowie-

dzi, na ten zamach na prawa duchowieństwa — powie „ukaz monarszy“, sankcjonujący zeszłoroczną ugodę z Rzymem? Czyż to nie nowy dowód, że w Rosji „najwyższą wolę“ może kasować okólnik pierwszego lepszego naczelnika powiatu, że w Rosji nie ma praw, że prawa zastępuje tu zła lub dobra wola czynowników!

Niestety, pośród zwykłych grzeszników, czynownicy podobno grzeszą najczęściej.

Niedawno opuścił Warszawę „dla grzechów“ generał Buturlin, obecnie uciekł z niej przed długami prezes sądu Smirnow, a dziś znowu krąży wieść, że ów filar rosyjskiego towarzystwa dramatycznego w Warszawie, Paniutin, którego szumne mowy inauguracyjne w czasie zakładania towarzystwa tyle narobiły hałasu, „za grzechy“ traci dowództwo wojskowe i dostaje translokację z Królestwa. A więc i diejatele, boć do tych należał i Smirnow i Paniutin, nie odznaczają się czystością obyczajów. Już to taka szeroka natura słowiańska...

Awantura redaktorska.

Petersburg, 2. listopada. Nowa awantura wedle starego szablonu rozegrała się znowu w redakcji tutejszego dziennika brukowego „Petersb. Listka“. Spotykamy o niej następującą relację w dzisiejszem „Nowoje Wremia“.

„Wczoraj o 3 i pół przybyli do redakcji „Petersburskiego Listka“ czterej nieznanymi, i przeszedłszy przez pierwszy pokój, w którym siedzieli nad robotą współpracownicy, weszli szybko do gabinetu redaktora N. A. Skrobotowa. Jeden z przybyłych, męczyzna wysokiego wzrostu, trzymając w ręku potężną pałę, zwrócił się do p. Skrobotowa z zapytaniem:

— Wy, redaktor?

Otrzymałszy odpowiedź twierdzącą, nieznanymy w mgnieniu oka uderzył Skrobotowa pałą po twarzy. Na krzyk p. Skrobotowa nadbiegł szwajcar redakcyjny były podoficer Pawkin. Ale zaledwie się ukazał, powalony został uderzeniem pałki na sofę i tu wymierzono mu nowe razy. Współpracownicy nadbiegli także i chcieli ująć napastników, ale uzbrojony w pałkę główny sprawca napadu trzymał ich ciągłym młynkiem w należytej odległości. Korzystając z zamieszania p. Skrobotow próbował uciec przez kantor i schować się do antresoli, ale widząc, że jest w dalszym ciągu ścigany, wpadł na szczęśliwą myśl i przez lufcik dał szczipaka na daszek przyległego pojazdu, skąd, uczuwszy się bezpiecznym, przy pomocy przechodniów zszedł na ziemię.

„Tymczasem drzwi domu, w którym mieści się redakcja, zostały zamknięte i zawołano policję, po przybyciu której wszyscy czterej nieznanymi napastnicy zostali ujęci.

„Przy sporządzeniu protokołu w biurze policyjnym napastnicy wyjawili swe nazwiska. Głównym z nich był książę Michał syn Michała Dadeszkiani, towarzyszyli mu: rotmistrz baron Schröder, kapitan Beburi-Schwilli i chorąży Leżawa“.

Powód napadu — odmowa satysfakcji ze strony Skrobotowa za paszkwil wymierzony przeciw księciu Dadeszkiani noszący tytuł: „Książę Zawadjak“.

Że zawadjak — złożył dowody. Dodamy dla informacji, że „Petersburski Listok“ jest dziennikiem brukowym, w rzeczach społecznych stoi przeważnie w oficynie „Nowego Wremia“, z wyjątkiem kwestji żydowskiej, w której stawa zazwyczaj po stronie żydów.

Wedle wersji „Nowosti“ napaść odbyła się cokolwiek inaczej. Najpierw wszedł do gabinetu p. Skrobotowa książę D. sam jeden i wyciął mu policzek jako człowiekowi „podłemu“. Towarzysze weszli później i mieli rozprawić się ze wszystkimi współpracownikami także jako z ludźmi „podłymi“; jakoż współpracownicy także zostali silnie poturbowani. Szczegóły ucieczki p. Skrobotowa są też same co i w „Nowoje Wremia“.

Szulernie w Paryżu.

Gdy w Tonkinie zwyciężają lub giną wojska francuskie, czy Ferry godzi się lub wchodzi w zatarg z Niemcami, czy w Lyonie grozi przesile-

nie robotnicze a w gabinecie budżetowe niedobory... mało to w obecnej chwili obchodzi czystej krwi paryżanina. Kwestją dla niego na porządku dziennym jest... zamknięcie głośnego klubu, zwanego *Cercle des arts liberaux*.

Zkąd wziął się ten piorun z jasnego nieba?

Oto prosto policja wytepiła jedno jeszcze gniazdo gry hazardowej, gry stanowiącej dziś może najdotkliwszą plagę, trapiącą i tak już dostatecznie zdemoralizowaną stolicę.

Każdy wie, jak wielkie dla paryżan znaczenie mają kluby, *cercles*, jak się tam mówi. Są one wymysłem stosunkowo dosyć świeżym; powstały temu lat pięćdziesiąt (*Jockeyclub* założony w r. 1833-im), a wraz z grą hazardową rozwinęły się na szeroką skalę dopiero przed dwudziestu laty. W Paryżu istnieje obecnie 68 klubów przez rząd zatwierdzonych, w których co wieczór, nawet nieraz przez noc całą szalona gra pochłania olbrzymie sumy.

W liczbie tych koncesjonowanych instytucyj znajdują się największą ciesząc się wziętością kluby: *Cercle agricole*, *Cercle des Champs Elysees*, *Grand cercle*, *Jockeyclub*, *Cercle de la Rue Royale*, *Sporting-Club*, *Cercle artistique et litteraire* i inne, w których zbiera się mniej lub więcej zamknięte wyborowe towarzystwo. Takich wielkich klubów znalazłoby się może 15 — pozostaje zatem jeszcze 53 legalnych „kół“, noszących również tytuł *cercles*, ale obdarzonych poufnie mniej zaszczytną nazwą *tripots* lub *claque-dents*. Na zewnątrz nie różnią się takowe niczem od wyżej wymienionych...

Każdy z takich klubów dostarcza swoim członkom komfortu, na jakiby się tylko milioner mógł zdobyć, urządzenie hotelowe pierwszorzędne, powozy, konie, usługę najwytworniejszą, stół wykwintny, wieczorki deklamacyjno-muzyczne, w których biorą udział lżejsze śpiewaczki *di primo cartello*, wystawy, loterie fantowe, rozkosze artystycznej i towarzyskiej natury, któremi nie pogardzają najpoważniejsi nawet mężowie stanu i wszelkiego rodzaju znakomitości — słowem, wszystko o czem światowiec zamarzyć może. A wpisowe w żadnym klubie nie przewyższa cyfry trzystu do pięciuset franków. Największą roczną wkładkę 500 frank., płacą arystokratyczni członkowie *Jockeyclubu*. Wszędzie kosztą utrzymania wytwornego zakładu pokrywa... gra hazardowa.

Istnieje jeszcze trzeci rodzaj już nielegalizowanych domów gry. Do nich należą kluby niekoncesjonowane przez rząd, zamknięte towarzystwa, gdzie co wieczór kilkadziesiąt osób zasiada do zielonego stołu, domy rozsyłające perjodycznie zaproszenia na partyjkę rulety. A takich jaskiń zbojeckich w Paryżu pełno, w każdej części miasta, na każdej ulicy, wśród wszystkich klas tamtejszej ludności; liczba ich to formalna legja, chociaż bynajmniej nie „honorowa“.

Od czasu do czasu policja, wpadłszy na trop takiego zakładu, robi awanturę, poaresztuje przedsiębiorców i gości, ale nazajutrz już nowy spekulant otwiera na to miejsce nowy „interes“. Nie ma zdaje się środka dla wytepienia szkaradnej plagi. Gracze zbierają się pod wszelkimi pozorami — raz na jakieś domniemane posiedzenie spirytystyczne, to znowu na jakąś rzekomą sesję naukową, to gdzieindziej pod pozorem niewinnego towarzyskiego zebrania, a gra wszędzie jest ostatecznym lub jedynym celem takich zgromadzeń.

W sprawy wielkich klubów wdaje się policja tylko wtedy, gdy gra przybierze zbyt potworne rozmiary lub gdy wykryte zostanie oszustwo.

Wtedy następuje bądź publiczny skandal, bądź zamknięcie instytucji, jak to właśnie świeżo stało się przy nagłym i niespodziewanym rozwiązaniu tak popularnego w Paryżu *Cercle des arts liberaux*.

KRONIKA.

W kościele OO. Dominikanów odbyło się wczoraj o godzinie 10 zrana żałobne nabożeństwo za duszę śp. Henryka Schmidta i odsłonięcie pomnika zmarłego historyka dęta p. T. Błotnickiego. Kościół był przepelniony, bo rada szkolna pozwoliła uwolnić na ten czas szkoły miejskie, a pojawiło się także dość reprezentantów obywatelstwa, członków rady miejskiej i szkolnej tudzież wielu innych wielbicieli nanki i niezłomnego charakteru niebo-szczyka.

zywał się Andrzej Bac, znaleziono kilka notstek, napisanych ołówkiem i niezbyt ortograficznie.

W jednej z notatek oznajmia, iż oddawna postanowił odebrać sobie życie; w niej jako powód samobójstwa, podaje miłość; na innej oskarża pana swego o złe obchodzenie się z nim, i t. p.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa, Bac znajdował się w nienormalnym stanie umysłowym.

Jak wiadomo, podług prawa kanonicznego, cerkiew splamiona przelewem krwi, musi być zamknięta, aż do nowego poświęcenia.

Lublana 5. listopada. Agent handlowy Herman Achtschin, który miał się wczoraj tłumaczyć z dokonanego sfałszowania weksli na niekorzyść „Żywnościenska Banka“ w Pradze, odbrał sobie życie tuż przed przesłuchaniem go.

Stowarzyszenie wierzycieli w Wiedniu, ogłasza niewypłacalność Henryka Koerbla w Nowym-Sączu.

W Krakowie zaszły burdy uliczne wyprawione wieczorem z soboty na niedzielę przez grono wyrostków powracających z cmentarza. Jak donosi *Nowa Reforma*, skierowane były one widocznie nie przeciw samym tylko izraelitom, gdyż wybito także okna w mieszkaniach chrześcijan. Policji udało się ująć już kilku z tych awanturników wraz z dowódcą ich, niejakim Parpanem, znanym włóczęgą, którego władza próbowała dawniej już odstawić do Szwajcarii, z kąd ojciec jego pochodził, ale ptaszka takiego przyjąć tam nie chcieli.

† Adolf Czasz, emerytowany naczelnik wydziału rachunkowego magistratu krakowskiego, zakończył życie licząc lat 70. Zmarły odznaczał się wielką prawością charakteru, łagodnością i uprzejmością dla stron i podwładnych.

L. Józef Cramalini, ceniony swego czasu tenorzysta w Niemczech zmarł licząc 79 lat.

Kuban. W radzie miejskiej w Wiedniu zdarzył się następujący skandalik: Pewien praktykant magistratu starał się nsiłnie o przeniesienie do innego departamentu, a kiedy mu odmówiono, rozgłosił, że jeden z członków rady miejskiej wziął od niego 500 złr. za wyrobienie miejsca praktykanta. Radny, przeciw któremu ten zarzut skierowano tłumaczy się, że rzeczywiście wystarał się owemu młodzieńcowi o posadę ale tylko na prośbę tapicera, który od wielu lat u niego pracuje, zaprzecza jednak stanowczo, żeby przyjął jakkolwiek gratyfikację. Jest więc możliwe, że tapicer w istocie wziął owych 500 złr. i schował je dla siebie. Cała sprawa oddana została do sądu.

Alfonsa Daudet wymieniły niektóre pisma francuskie jako kandydata do akademii. Wiadomość nie miała żadnej podstawy i głośny autor „Nababa“ prostuje ją w krótkim liście wystosowanym do *Figara*: „Nie występowałem nigdy jako kandydat do akademii, pisze on, nie stawiano mojej kandydatury, nigdy kandydatem nie będę.

Wyzwanie. Dr. Schwenninger, przyboczny lekarz k. Bismarcka i mianowany niedawno przez protekcję nadzwyczajnym profesorem medycyny przy uniwersytecie berlińskim, złożył wizytę starszemu koledze, profesorowi Dubois-Reymond i oddał przy tem dwa wizytowe bilety. Dubois-Reymond odesłał te bilety pocztą dr. Schwenningerowi, który tem obrażony posłał swego sekundanta i zażądał satysfakcji od p. Dubois-Reymond. Takowy odmówił wszakże satysfakcji oświadczając, że będąc w podeszłym wieku pojedynkować się nie myśli. Odmówił nadto dania jakiegobądź satysfakcji dr. Schwenningerowi za wyrządzoną obrazę.

Sprawiedliwość w Birmie. W więzieniu w Mandalay, w którym znajdowało się około 300 więźni, mężczyzn i kobiet — wykryto spisek skierowany do uwolnienia ich. Z nakazu królewskiego żołnierze podpaliili więzienie, a następnie otoczywszy je, dali więźniom do wyboru, albo ginąć w płomieniach, albo dostać się na podwórze, gdzie ich bez miłosierdzia mordowano. W ten sposób aui jeden nie uszedł śmierci. Na uczczenie tego „wojennego“ dzieła urządził król na wieczór wielką uroczystość.

Alarm w cyrku. Podczas przedstawienia w cyrku Suhra w Gracu zajęła się na chwilę kurtyna, mimo jednak, że płomień w tej chwili przytłumiono, zaalarmowana publiczność zaczęła tłumnie cisnąć się ku drzwiom. Przytomny kapelmistrz w tej chwili kazał zaintonować wesołego walca, publiczność się uspokoiła i przedstawienie doprowadzono do końca.

Okropna zbrodnia. Policja angielska wykryła, w różnych dzielnicach m. Londynu kawałki ciała ludzkiego, poebwijane w papier. Zestawienie okazało,

że kawałki te pochodzą z jednego trupa, prawdopodobnie kobiety między 25 a 40 rokiem. Dotychczas jednak nie zdolano wykryć ani ofiary ani sprawcy.

Członek parlamentu angielskiego... złodziejem — nazywa się on Jerzy Hampdon Walley, został niedawno aresztowany i onegdaj skazany przez sąd na 9 miesięcy ciężkich robót.

Jest nim młody, 30to letni gentleman, który wspólnie z 19to letnim młodzianem Tomaszem Herbertem, okradł właściciela domu, w którym mieszkał.

Franoiszek Doucha, zasłużony czeski literat, zmarł 3 bm. Doucha urodził się w roku 1810. Po skończeniu nauk teologicznych, był przez jakiś czas profesorem gimnazjalnym następnie wyświęcony na księdza porzucił profesurę i oddał się w zupełności literaturze. Doucha szczególnie dobrze zasłużył się Czechom wybornymi przekładami Szekspira, Wiktora Hugo i Dantego. Podnieść także należy liczne jego dzieła dla młodzieży, których rok rocznie po kilka tomów wydawał.

Raport policyjny. Skradziono: p. Janowi G. z otwartego pokoju p. l. 5 pl. Benedyktynek palto ciemne, popielate, z flanelową ciemną podszewką, znaczona firmą tutejszego krawca p. Soleckiego z kartą prenumeracyjną na czasopismo „Szkoła“ z cygarniczką wiśniową i z irchowymi rękawiczkami; — Tanbie Rosenblum p. l. 39 ul. słoneczna — z kufra, koc kolorowy w kwiaty, obrus, 6 serwetek koloru piaskowego z czerwonymi brzegami, 6 ręczników i 4 chusteczki białe znacz. T. R.; p. Eliaszkowi Bobeczko z Bóbrki za Zieloną rogatką z wozu 5 par nowych butów kroju węgierskiego z czerwoniawej skóry i parę zwykłych nowych butów: p. Aleksandrowi W. z zamkniętego pomieszkania p. l. 6 ul. Zimorowicza złoty zegarek pojedynczo kryty, ze złotą środkową kapsłą, cylinder, bez wskazówki minutowej, fabryki genewskiej, wewnątrz z zarysowanem nazwiskiem: Wasylewski, srebrny tasiemkowy łańcuszek z końską głową i z pieczętką, srebrny zegarek, cylinder nie kryty, z łańcuszkiem z włosienia plecionego w baryłki i obrączki, tytonierkę ze stalowem okuciem i cwikier niebieski z jednym zbitem szkiełkiem. — Zgubiono: Eliaz Wallach 250 złr. w 50cio reńskowych notach we wagonie 3ciej klasy 2. b. m. w drodze z Krasnego do Lwowa — p. Wilhelm W. dwa zeszyty rachunków administracyjnych — p. Izak Brick gramatykę łacińską w której się znajdował banknot na 10 zł. — p. Leon Wiser swą książeczkę kasy oszczędności pocztowej na 2 zł. 50 ct. — Znaleziono: Ozarny damski kołnierz na ulicy Lyczakowskiej, parasol czarny, bawełniany, zarekawek szopowy i chusteczkę białą z czerwonym szlakiem w rynku na placu targu.

Teatr, literatura i sztuka.

Matejki „Zamojski pod Byczyną“ w pięknym odbiciu fotograficznym pojawił się na wystawie u pp. Seyfartha i Dydyńskiego.

„Damy i huzary“ Fredry, przygotowywane są obecnie w wiedeńskim „Carlteatrze“. Wyborna komedia obsadzona będzie przez siły pierwszorzędne, jako to Mitterwurzera, Schweighofera i Tewelega.

Munkaosego olbrzymi obraz „Ukrzyżowanie“, wystawiony będzie 11 b. m. w Künstlerhausie.

Teatr Nouveauté przedstawił w tych dniach czarodziejską operetkę p. t. „Le chateau de Tire-Larigot“ z muzyką Gastona Serpette, która dla humoru szalonego tekstu (C. Bluma i R. Toché) bardzo się podobała.

Krystyna Nilsson po upadku swym przy wyłączeniu z powozu w Londynie przyszła zupełnie do siebie i dała znać swemu impressariowi, że wkrótce już wystąpi na scenie.

Mierzwiński rozpocznie szereg gościnnych występów w Niemczech dnia 15 grudnia w berlińskim teatrze nadwornym jako Arnold w „Tella“.

Humorystyka.

W wagonie.

Pewien żartowniś, liberyn, podróżuje w „coupé“, w towarzystwie nieznaney sobie młodej damy, bardzo ładnej. Z chwilą odejścia pociągu, po-

dróżny zagłębił się w czytanie dziennika. Nagle zrywa się, ścisła namiętnie damę, siada i znów czyta dziennik. Wszystko to błyskawicznie. Dama obrzozna, urywanym głosem powiada:

— Panie!... co... niegodnie!...

Podróżny podnosi wzrok, spogląda ze zdumieniem na towarzyszkę podróży, następnie wychyla głowę przez okno wagonu, dłuższą chwilę patrzy, w kierunku odwrotnym biegowi pociągu, znów siada i tonem słodkiego żalu powiada:

— Ach! najgoręcej panią przepraszam, omyliłem się, zdawało mi się, żeśmy byli wjechali w tunel.

Przytomna odpowiedź.

Pewien Francuz znajdował się na proszonym obiedzie u Niemca — arystokraty (było to jeszcze przed wojną francusko-niemiecką).

Przy obiedzie Francuz przez nieuwagę wylał szklaukę czerwonego wina na obrus.

— Czy to u panów w Paryżu jest taki zwyczaj? — zapytał gospodarz.

— O nie! lecz jeśli niestety coś podobnego u nas się zdarzy, to gospodarz nie zwraca na to najmniejszej uwagi.

Dobre wytłumaczenie! Paana widząc sztyd magazynu miod pisany po francusku, pyta się towarzyszącego jej młodziana.

— Mój panie co to znaczy „robes — modes“.

— Zapytaay z pewną miłą odpowiada... tu robią mody!

Telegramy „Kurjera Lwowskiego“.

Wiedeń 6 listopada. Zawikłany w sprawę kubaniarską członek rady miejskiej Struschka złożył mandat.

Praga 6 listopada. Hr. Edward Stadion został tknięty apopleksją na polowaniu. Zwłoki jego przewieziono na zamek Slatina pod Chrudimem.

Budapeszt 6 listopada. *Némzet* donosi, że p. Dunajewski w piśmie wystosowanem do Szapary'ego (ministra skarbu na Węgrzech) już dawniej poruszył kwestję uregulowania waluty. Szapary nie odpowiadał, ponieważ rząd nie uważa tej sprawy za dojrzałą do dyskusji.

Delegacja ukończy prawdopodobnie swe prace na początku przyszłego tygodnia.

Berlin 6. listopada. Demokraci socjalni postanowili nie brać udziału w ściślejszem głosowaniu na posłów do parlamentu w Berlinie.

Wiadomości polityczne.

Wiedeń 6. listopada. Minister Dunajewski, powołany przez cesarza, odjechał do Budapesztu.

Pociągi kurjerskie Wiedeń-Podwołoczyska będą kursować i przez zimę.

Jest bardzo możliwem, że rada państwa będzie około 15 bm. zwołana.

Wiedeń 5 listopada. Dziś odbywa się właśnie zgromadzenie pięcioreńskowych V-tej dzielnicy, na którym przygotowują demonstrację przeciw zjednoczonej lewicy. Znakomity adwokat dr. Edmund Singer zapowiedział wykład „o fałszywym i prawdziwym liberalizmie“. W obec tego, że stronnictwo niemiecko-ludowe rozpoczęło agitację wyporcze w każdej dzielnicy, i przygotowuje się już teraz do walk wyborczych na rok 1885, okazują organa lewicy zaniepokojenie.

Budapeszt 6 listopada. Na posiedzeniu akademii węgierskiej umiejętności z powodu śmierci Lonyaya odczytano w końcu list Smolki do wiceprezydenta Paulera, który brzmi jak następuje:

„Z głębokim żalem i szczerym smutkiem dowiedziałem się o śmierci prezidenta Akademii. Jestem przekonany, że działam w myśl wszystkich członków delegacji, jeżeli nie zwlekając ani chwili, wyrażę szczerze i serdecznie współubolewanie delegacji nad tą wielką stratą, jaką poniosły całe Węgry, a zwłaszcza Akademia węgierska umiejętności przez śmierć tak znakomitego męża. Czujemy tę stratę równie boleśnie jak czują ludy, które reprezentujemy, wszystko co radośnie lub boleśnie dotyka związany tak ściśle z nami szlachetny naród węgierski“.

List ten wywołał nader głębokie i korzystne wrażenie.

Budapeszt, 5. listopada. W wojskowej komisji delegacji węgierskiej, w toku rozprawy szczegółowej, dawał wczoraj minister wojny wyjaśnienia co do reorganizacji kawalerji.

Następnie przedstawia minister, jakiego rodzaju oszczędności poczyniła administracja wojskowa. Od r. 1879 oszczędziłem przeszło 11 milionów, ale niepodobna posuwać się w tem zadaleko bez narażenia uprawności wojennej.

Dokonane oszczędności administracyjne tem więcej cenić należy, gdy według ustawy wojskowej oprócz normalnej liczby żołnierzy, należy wyekwipować 90.000 rezerwistów, na ćwiczenia powoływanych, na co jednakowoż nigdy osobnego pokrycia nie żądano.

Poczem przyjęto poszczególne pozycje zwyczajnego etatu wojskowego.

Turyń 5 listopada. Rozdzielenie nagród między członków wystawy odbyło się w obecności rodziny królewskiej. Przyznano 153 dyplomów honorowych, tudzież 55 złotych, 174 srebrnych i 1898 brązowych medalów.

Berlin 4 listopada. Centralny komitet socjalistycznego ruchu wydał do socjalistycznych wyborców w przededniu ściślejszych wyborów następującą odezwę:

"Przyjaciele polityczni! Większa część z was jest znowu w położeniu rozstrzygnięcia przy ściślejszych wyborach pomiędzy naszymi przeciwnikami. Należy nam przeto zwrócić uwagę na odnośne uchwały kongresów zapadłe w Wyden w roku 1880 i w Kopenhadze w roku 1883. Kongres wydenski uchwalił co następuje: „Na przypadek wyborów ściślejszych, przy których zachodzą tylko przeciwnicy stronnictwa, zaleca się wstrzymanie od głosowania“.

Londyn 6. listopada. O losie Gordona krążą nowe pogłoski. Mówią, że powróciwszy z Berberu dowiedział się o kapitulacji Chartumu. Sam Gordon nie mógł ani pesunąć się naprzód, ani cofnąć się, prawdopodobnie więc zginał.

Paryż 3 listopada. Robotnicy lugduńscy przypomnieli się temi dniami na nowo sferom rządowym walną naradą, która na sali Folie Bergere zgromadziła tłum dwutysięczny.

Wiedź 6. listopada. Wobec gwałtowności opinii publicznej, rząd francuski postanowił wysłać do Anglii komisarza, który ma zbadać stan robotników w Anglii.

rząd tyle rozrzutny, ilekroć głodem dręczony stan robotników do niego zwraca swe głosy i prósy. Komisja czterdziestu czterech przybyła wprawdzie do Lugdunu, lecz ostatecznie żadnej nie dała ulgi robotnikom; a gdy wróciła do Paryża, uchwalono 10 milionów na Tonkin!

Paryż 5 listopada. W Shanghai krążą pogłoski o zawarciu traktatu pokojowego na podstawie odstąpienia Francji Formozy na lat dwadzieścia. Zapewniają, że Chiny w najlepszym razie przystaną na następujące warunki dla okupienia pokoju: Przywrócenie traktatu, zawartego w maju; Francja zrzeka się wszelkiego odszkodowania i natomiast zajmie Kelung aż do czasu przeprowadzenia tych wszystkich punktów pomienionego traktatu, które odnoszą się do uregulowania granicy.

Petersburg 6 listopada. W mieście Moskwie miała się szkoła kadetów dopuścić wykroczeń przeciw oficerom. Skutkiem aresztowania Łopatyna, miała policja wpaść na trop szesnastu tajnych drukarń.

Nowy Jork, 6. listopada. Według ostatnich wiadomości nie podlega żadnej wątpliwości, że w prowincji Nowojorskiej mają Blaine i Logan większość 5.000 głosów; i z pewnością Blaine wybrany będzie na prezydenta a Logan na wiceprezydenta Stanów Zjednoczonych.

Gospodarstwo przemysł i handel

Wystawa międzynarodowa powszechna odbędzie się w roku przyszłym w Antwerpii. Rozpocznie się dnia 2 maja 1885 r. i trwać będzie przynajmniej pięć miesięcy. Komitet Towarzystwa gosp. galic. zwraca uwagę pp. gospodarzy galicyjskich, że wystawa rzeczona może ułatwić korzystne drogi obrotu zwłaszcza dla naszego drzewa i spirytusu.

Telegramy targowe z dn. 6. listopada

Wiedź: Pšenica za 100 kilo 8 20-9- ztr. żyto — ztr. Okowita 29. — ztr. Pszst: Pšenica za 100 kilo 8 30-31- zł., rzepak — zł. Berlin pšenica 153- m., żyto — m., okowita 45.10 m., olej rzepakowy 50 90 zł. Paryż: Mąka za 159 kilo 45-60 franków olej rzepakowy — okowita — fr.

Nafta. Wiedź 6. listopada: 13-75 do 14—. Brema 7-20 do —. Hamburg: 7.60 na październik 7-50 — na październik-grudzień 7-65. Antwerpja: na październik 19—. Nowy-York: 7-3/4. Filadelfja 7-3/4.

Lwów, z Izby handlowej, 6. listopada. 1884.

Table with financial data: Akcje za sztukę, Kolej gal. Kar. Lud., Banku hypot. gal., Lisy zastawne, Lisy dłużne, Obligacje, Miasta Krakowa, Monety, Wiedeń dnia 6. listopada 1884.

Table with financial data: Wiedź d. 6. listopada 1884 (godz. 10 m. 42 wieczorem), Berlin, d. 6. listopada 1884 (godz. 5 m. 40 po poł.), Przyjechali d. 6. listopada.

Dyspozycja obiadowa

na sobotę 7. listopada. Obiad droższy. Zupa jarzynowa. Szczipak z jajem. Gęś z sałata z czerwonej kapusty. Francuskie ciastka z konfiturami. Obiad tańszy. Zupa ze sliwek. Cielęca pieczeń z sałata. Jabłko w szlafroku.

Teatr hr. Skarbka.

Dziś w piątek dnia 7. Listopada 1884 po raz ósmy: „GÓRĄ NASI“ komedia w 5ciu aktach Kazimierza Zalewskiego.

Reprezentacja Krakowskiego Tow. wzaj. ubezpieczeń we Lwowie.

W skutek uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółek na przeżycie b. Galicyjskiego Ogólnego Towarzystwa ubezpieczeń we Lwowie, które się odbyło dnia 25. Października b. r. mamy zaszczyt P. T. Członków powiadomić, że podział majątku tych spółek, nie czekając terminów likwidacji w policach wyrażonych, ma już teraz t. j. z dniem 25. Października 1884. r. nastąpić.

Nieprzekraczalny termin do przedłożenia dokumentów udowadniających prawo do uczestnictwa w podziale majątku naznaczony został na dzień 25. Stycznia 1885 r., zaś wypłata udziałów na dzień 1. Lipca 1885.

W tym celu wzywamy P. T. Członków o bezzwłoczne nadesłanie nam:

- 1) dotyczącej Policy wszystkich opłaconych kwitów; duplikat skryptu dłużnego, jeżeli pożyczkę zaciągnięto, i inne papiery ubezpieczenia tego dotyczące;
- 2) Poświadczenie urzędowe, że osoba zabezpieczona (t. j. ta osoba, na korzyść której uiszczano wkładki) przeżyła dzień 25. października 1884 r.;
- 3) metryki lub jej wierzytelnego odpisu osoby zabezpieczonej (w razie gdyby nam takowa dotąd przedłożoną nie była).

Zwracamy przytem uwagę:

a) że świadectwo życia ad 2. ma być wystawione na blankiecie przez Towarzystwo dostarczonem. Świadectwa innej formy lub treści nie będą mogły być uwzględnione;

b) że jeżeli Polica ad 1. zagubioną lub w inny jaki sposób zatraconą została, należy bezzwłocznie wnieść podanie do c. k. sądu krajowego we Lwowie o amortyzację takowej;

c) że opłata wkładek dalszych ustaje z dniem 24. Października b. r., przeto raty płatne po tym terminie nie należy już uiszczać — inaczej bowiem nadesłane pieniądze będą na koszt przesyłającego zwrócone;

d) że udzielanie pożyczek na police systuje się, przeto wszelkie podania w tej mierze pozostaną bez odpowiedzi;

e) procenta od udzielonych już pożyczek liczone będą aż po koniec Czerwca 1885 i należy takowe najpóźniej do dnia 25. Stycznia 1885 uiścić.

Z nadsyłaniem dokumentów ad 1, 2, 3 wyrażonych prosimy nie zwlekać aż do 25. Stycznia 1885 r. i nie nadsyłać nam takowych częściowo, lecz wszystkie naraz i to jak najrychlej, albowiem wszystkie dokumenta muszą być sprawdzone, a ewentualne braki zaraz uregulowane.

Lwów dnia 26. Października 1884.

(Nr. 505.)

Reprezentacja Krakowskiego Tow. wzaj. ubezpieczeń WE LWOWIE.

